

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Hagsmunasamtök
Heimilanna

23. nóvember 2020

Efni: Umsögn Hagsmunasamtaka heimilanna um 273. mál á 151. löggjafarþingi

Stjórnartíðindi og Lögbirtingablað og aukatekjur ríkissjóðs (gjaldfrjáls rafræn útgáfa)

Með frumvarpi því sem hér um ræðir er lagt til að aðgengi að rafrænni útgáfu Stjórnartíðinda og Lögbirtingablaðs verði gjaldfrjálst. Hagsmunasamtök heimilanna vilja af þessu tilefni benda á að ekki er tekið gjald fyrir aðgang að rafrænni útgáfu Stjórnartíðinda í núverandi mynd. Aftur á móti er tekið 3.000 kr. gjald fyrir ársáskrift að rafrænni útgáfu Lögbirtingablaðs, samkvæmt heimild í 14. gr. b laga um aukatekjur ríkissjóðs nr. 88/1991.

Aðgangur að Lögbirtingablaði er mikilvægur þáttur réttarríkisins því þar eru birtar ýmsar tilkynningar sem geta haft margvísleg réttaráhrif fyrir þá sem þær beinast að. Í tengslum við þau málefnasvið sem Hagsmunasamtök heimilanna láta sig varða hefur þetta sérstaklega þýðingu varðandi stefnubirtingar, en í vissum tilvikum er birting stefnu í Lögbirtingablaði talin fullnægjandi, svo sem ef lögheimili eða aðsetur er óþekkt. Það sama á við í svokölluðum ógildingarmálum en samtökunum er kunnugt um fjölda tilvika þar sem fjallað hefur verið um stórfellda hagsmuni einstaklinga í slíkum málum án þess að þeim hafi verið gert kunnugt um málshöfðun nema með auglýsingu í Lögbirtingablaði. Það ágæta rit lesa fæstir almennir borgarar reglulega og eru því raunveruleg dæmi um að einstaklingar hafi orðið fyrir réttarspjöllum vegna útivistar í slíkum málum. Samtökin leggja því til að í rafrænu umhverfi verði notendum gert kleift að setja vöktun á tiltekna leitarstrengi t.d. kennitölu sína eða fasteign og fengið senda tilkynningu ef auglýsing birtist sem inniheldur þann streng. Þannig gætu einstaklingar tryggt að þeir fari ekki á mis við slíkar birtingar sem varða hagsmuni þeirra.

Að framangreindum athugasemdum virtum eru Hagsmunasamtök heimilanna almennt fylgjandi þeim tillögum sem koma fram í hinu umrædda frumvarpi.

- o -

Virðingarfyllst,
f.h. Hagsmunasamtaka heimilanna,

Ásthildur Lóa Þórsdóttir, formadur@heimilin.is

Guðmundur Ásgeirsson, erindreki@heimilin.is

Sýslumannafélag Íslands

Hafnarstræti 1 - 400 Ísafjörður ● Kt. 541207-1550

Sími 458 2400 ● Netfang syslumannafelagid@syslumenn.is ● Vefur www.syslumenn.is

Ísafirði, 18. mars 2021.

Nefndasvið Alþingis
netfang: nefnasvid@althingi.is

Efni: Umsögn um þingmál nr. 273 á 151. löggjafarþingi 2020-2021. Frumvarp til laga um breytingu á lögum um Stjórnartíðindi og Lögbirtingablað og lögum um aukatekjur ríkissjóðs (gjaldfrjáls rafræn útgáfa).

Það er mat stjórnar Sýslumannafélags Íslands að sú gjaldtaka sem nú er mælt fyrir um í ofangreindum lögum til að nálgast megi efni Lögbirtingablaðsins, sem birt er rafrænt, feli í sér talsverða hindrun fyrir þá sem koma þurfa auglýsingum eða tilkynningum á framfæri, að ná til hlutaðeigandi. Sama á við um þá sem þurfa eða vilja nálgast efni í blaðinu. Ber að nefna að sýslumönnum ber að birta þar fjölmargar auglýsingar sem þýðingu geta haft, sbr. 2. gr. laga nr. 15/2005 um Stjórnartíðindi og Lögbirtingablað.

Mælt er fyrir um gjaldtöku í lokamálslið 2. mgr. 7. gr. tilvitnaðra laga, þar sem segir: „Fyrir rafrænan aðgang að Lögbirtingablaði skal greiða gjald samkvæmt lögum um aukatekjur ríkissjóðs.“ Þótt fjárhæð gjaldsins geti vart talist há, sbr. 14. gr. b lið laga nr. 88/1991 um aukatekjur ríkissjóð, sem hljóðar svo: „Greiða skal 3.000 kr. fyrir ársáskrift að rafrænni útgáfu Lögbirtingablaðs.“ er hætt við að umstang við að kaupa sérstaka áskrift sem kallar á notkun á sérstöku notandanafni og lykilorði þegar skoða á blaðið, hafi þau áhrif að efni blaðsins á rafrænu formi nái ekki til margra þeirra sem því er ætlað og hagsmuni hefðu af að geta nálgast það.

Þegar þessir hagsmunir eru vegnir á móti hagsmunum ríkisins af að fá þær tekjur sem af gjaldinu hlýst, sem eftir því sem næst verður komist eru á bilinu tvær til þrjár m.kr. á ári, þykir mega lýsa yfir stuðningi við að lokamálsliður 2. mgr. 7. gr. laga nr. 15/2005, sbr. 14. gr. b laga um aukatekjur ríkissjóðs, verði felldur brott og áskilnaði um greiðslu verði þar með hætt. Til að bæta ríkissjóði hugsanlegt tekjutap sýnist mega hækka verð fyrir auglýsingar í blaðinu sem þessu nemur, sbr. gjaldskrá fyrir Lögbirtingablað nr. 1300/2017.

Ekki er tekin afstaða til annarra atriða frumvarpsins á þessum vettvangi.

Jónas Guðmundsson
formaður stjórnar Sýslumannafélags Íslands